

泰北方言泰沅话与中国壮语语音系统比较研究

A Comparative Study of the Phonological Systems between Northern Thai dialect Tai Yuan language and Chinese Zhuang language

黄晓丽, Chanokphorn Khaokham*

Receiving Date: May 27, 2020 Revising Date: June 25, 2020 Accepting Date July 29, 2020

摘要

泰北方言泰沅话和中国壮语同属台语支语言。两种语言的语音系统有相同点和不同点。虽然已有专家学者对泰语和壮语做过研究，但主要是针对标准泰语和中国壮语的词汇，尚未出现用泰国方言来对比研究。本文运用对比语言学和描写语言学的理论和方法对泰国叻丕府地区泰沅话和中国武鸣壮语的语音系统进行对比研究，找出两种语言在声母、韵母和声调上的相同、相似和相异的特点。通过研究发现，声调方面两者都是舒声韵和入声韵分调类，声母方面中国武鸣壮语比泰国叻丕府泰沅话多两个，韵母方面泰国叻丕府泰沅话比中国武鸣壮语多得多。了解两种语言的异同，可以使我们更好理解泰北方言与中国壮语之间的关系，将对于研究台语支的语言具有一定的价值。

关键词：泰沅话 壮语 语音系统

Abstract

Tai Yuan Language, Northern dialect in Thailand and Zhuang Language in China belong to the Tai language family. The Phonological Systems of the two languages have similarities and differences. Actually, most experts and educators focusing on studying the vocabulary of Thai Language and Zhuang Language without a comparative study of the Thai dialect in Thailand. This paper uses theories, comparative linguistics method also descriptive linguistics for studied comparative of Phonological Systems in Tai Yuan Language in Ratchaburi province in Thailand and Zhuang Language in Wuming district in China what

---

* 黄晓丽，泰国华侨崇圣大学中国语言文化学院博士研究生。Email: snow_princess3@hotmail.com

similarity, resemble and differences of vowels and consonants. The study found that vowels of them similar use of dead syllables and live syllables to classify a type of vowels. A consonant of Zhuang Language in Wuming district has two more than Tai Yuan Language in Ratchaburi province and vowels sound of Tai Yuan Language in Ratchaburi province has more than the Zhuang Language in Wuming district. Understanding the similarities and differences between the two languages will help us better understand the relationship between the Northern dialect language in Thailand and the Zhuang language in China. Which will definitely be valuable for studying the Tai language family.

Keywords: Tai Yuan language, Zhuang Language, Phonological Systems

1. 引言

台语支(Tai language family)的语言被认为是东南亚一个很重要的语言群。使用范围主要有中国广西壮族自治区(Guangxi)、云南(Yunnan)和贵州(Guizhou)、印度(India)东北部的阿萨姆邦(Assam)、缅甸(Myanmar)的掸邦(Shan)、泰国(Thailand)、老挝(Laos)、越南(Vietnam)北部, 包括马来西亚(Malaysia)的吉兰丹(Kelantan)、吉打(Kedah) 和玻璃市(Perlis), 其中泰国和老挝使用人数占比较高。(Kannika Wimonkasem 2012 : 1)

泰语是台语支的语言分支, 可以分为两大类: 标准泰语和泰国各地区方言, 即北部方言、东北部方言和南部方言。(李昆伟 2016)泰沅话又称为北部方言、兰纳语(Lanna) 或昆勐语 (KamMuang), 是泰国北部八个府在日常生活中运用的语言, 包括清迈府(Chaing Mai)、清莱府(Chaing Rai)、南邦府 (Lampang)、南奔府(Lamphun)、南府 (Nan)、帕府(Phrae)、拍天府(Phayao) 和湄宏顺府(Mae Hong Son)。除了这八个府之外还有其他少数地区也会说泰沅话, 如程逸府(Uttaradit), 北标府(Saraburi), 叻丕府(Ratchaburi) 和呵叻府(Nakhon Ratchasima)等。(Zirivarnphicha & Somsong 2017)

壮语是汉藏语系壮侗语族台语支的语言。在国内与傣语(Dai)、布依语(Buyi)、侗语(Dong Language)、黎语(Li language), 国外与泰语(Thai)、老挝语(Lao)、缅甸掸语(Shan language) 等是同源关系(韦庆稳、覃国生 1980)。近十多年来, 已有一些专家学者对泰语与壮语做过比较研究, 如 Huang Sheng De 和 Warawat (2016)对比标准泰语与壮语的稻作词汇。同时黄庭广(2011)也对德保壮语与清迈泰语稻作词汇进行比较研究, 找出壮泰民族同源异流的关系。Huicai you (2004)对曼谷 泰语与上思壮(Shangsi Zhuang)的时间表达进行对比研究。陈丹(2015)对比壮语与泰语的形容词, 认为壮泰语形容词有相同点是因为两种语言有同源关系。韦宵爱(2014)还对壮泰语语音教学进行比较, 认为这两种语言, 具有同源关系, 在语音上有很大的相似处。另外, 梁庭望(1996)还对比中国壮侗语诸族与泰国泰族文化共性初探。同时, 何霜(2003)对壮语和泰语的亲属称谓进行比较, 探索壮、泰两族曾经经历的婚姻形态及其演变情况。

综上所述, 以上学者主要是针对标准泰语和中国壮语词汇进行对比研究, 探讨它们的异同, 找出两种语言的同源关系。除了研究词汇以外, 还对中国壮族和

泰国泰族的文化方面进行对比研究, 探讨它们的共性。但是没有专门对比泰国方言和中国壮语的语音系统的文献。

此外, 关于泰沅话的研究多是对各个地区的泰沅话语音系统研究, 如 Zirivarnphicha Thanajirawat 和 Somsong Burusphat (2017) 分析研究过关于泰沅话语音系统的论文, 总结泰国泰沅话语音系统研究的发展和现状。Ekapon Kantong (2007) 对不同的年龄组进行调查, 分析泰国清迈 (Chaing Mai) 方言的声调变化。少数对比研究多是泰沅话与标准泰语或台语支其他语言, 没有与中国语言的对比研究。如 Praphaiphon Kewkasem (2011) 对泰国北部方言帕府 (Phrae) 龙光县 (Rongkwang District) 湄塞镇 (Maesai Sub-District) 的语音系统研究, 并将其与标准泰语进行比较。Rungnapa Thianthaworn (1998) 对泰国中部四个府泰沅话的语音系统进行对比研究, 找出它们的异同。Piyawat Wangsai (2007) 对雍语 (Yong language) 和泰北方言昆勐语 (KamMuang) 的语音系统进行对比研究。Ruengdet Pankhuenkhat (1981) 对比傣帕基语 (Tai Phake language) 和昆勐语 (KamMuang) 的语音系统。

笔者的家乡在叻丕府, 是土生土长的泰沅族, 住在村里的人在日常生活中均使用泰沅话。泰沅话有些词的发音和中国壮语很接近, 为了深入了解两种语言的语音系统, 本文对泰国叻丕府地区泰沅话和中国广西武鸣的壮语进行对比, 找出异同, 一定具有创新与研究意义, 将对于研究台语支的语言补充了详实的语料。

2. 研究目的

本文通过对比研究泰国叻丕府地区泰沅话和中国广西武鸣的壮语的语音系统, 分析异同, 可填补台语支语言研究中的一些空白, 为台语支研究提供微薄的基础。

3. 研究方法

本文采用文献分析法, 查阅中泰多所大学图书馆数据库中的相关文献, 对文献进行整理与描写。另外, 还运用对比语言学和描写语言学的理论和方法对泰沅话和壮语的语音系统进行对比研究, 并分析两种语言的异同。

4. 研究结果

通过收集到的语料, 本文归纳泰国叻丕府泰沅话与中国武鸣壮语语音系统的特征和两种语言的异同如下:

4.1 泰国叻丕府泰沅话和中国武鸣壮语语音系统

1. 泰国叻丕府泰沅话的语音系统

本文以对泰国叻丕府地区泰沅话的研究结果为参考 (Saraphi Sila 1975; Wanida Salaphon 1988), 并结合笔者的研究结果, 总结泰国叻丕府地区泰沅话的语音系统如下:

(1) 声母

泰国叻丕府泰沅话的辅音共有 21 音, 可以分为 20 个单辅音和 1 个圆唇化辅音。根据发音的方法和部位可以分为如下表:

表 1 泰国叻丕府泰沅话声母表

发音部位 发音方法		双唇	唇齿	舌尖 (齿龈)	舌面 (硬腭)	舌根 (软腭)		喉壁 (声门)
						非圆唇	圆唇	
塞音	不送气清音	p、b		t、d		k	k ^w	ʔ
	送气清音	p ^h		t ^h		k ^h		
塞擦音	不送气清音				tc			
擦音			f	s				h、h̥
鼻音		m		n	ɲ	ŋ		
边音				l				
半元音		w			j			

从表 1 可看出，泰国叻丕府泰沅话的塞音、塞擦音和擦音只有清音，没有浊音。塞音有送气与不送气的对立，塞擦音只有不送气音。

这 21 个辅音可以放在音节的开头，即充当音节的声母如下例词：

/bin ^{A2} /	飞	(fly)
/pet ^{D1S} /	鸭	(duck)
/p ^h ɔː ^{B1} /	看	(look)
/dɛːŋ ^{A2} /	红	(red)
/tɔːŋ ^{C2} /	肚子	(stomach)

另外，还有 6 个辅音可以出现在音节的最后面，即韵母的韵尾，即：

/dip ^{D1S} /	生（肉）	(raw)
/mot ^{D2S} /	蚂蚁	(ant)
/lok ^{D1S} /	拔	(pull)
/som ^{C1} /	酸	(sour)
/kaːn ^{A2} /	爬行	(crawl)
/nɔːŋ ^{C2} /	弟妹	(younger person)

(2) 韵母

按中国语言学的分析，韵母由韵头、韵腹、韵尾三部分组成。韵头有 i、u、ɯ 三个，韵尾有三类，元音尾有 i、u 两个，鼻音尾有 /-n/， /-m/， /-ŋ/ 三个，塞音尾有 /-p/， /-t/， /-k/ 三个。韵母分为舒声韵和入声韵。舒声韵是指不以塞音为韵尾的韵母，与入声韵相反。舒声韵包括阴声韵（指没有韵尾或韵尾为元音韵尾）和阳声韵（指有鼻音韵尾 /-n/， /-m/， /-ŋ/ 的韵母）。入声韵是以塞音韵尾 /-p/， /-t/， /-k/ 的韵母。泰国叻丕府泰沅话的韵母共有 155 个，如下列表：

表2 泰国叻丕府泰沅话的韵母表

(韵头+) 韵腹	元音尾		鼻音尾			塞音尾		
	+ i	+ u	+ m	+ n	+ ŋ	+ p	+ t	+ k
i	-	iu	im	in	iŋ	ip	it	ik
i:	-	-	i:m	i:n	-	i:p	i:t	i:k
e	-	eu	em	en	eŋ	ep	et	ek
e:	-	e:u	e:m	e:n	e:ŋ	e:p	e:t	e:k
ue:	-	-	-	ue:n	-	-	-	-
ɛ	-	-	-	-	ɛŋ	-	-	ɛk
ɛ:	-	ɛ:u	ɛ:m	ɛ:n	ɛ:ŋ	ɛ:p	ɛ:t	ɛ:k
ue:	-	-	-	-	ue:ŋ	-	-	-
a	ai	au	am	an	aŋ	ap	at	ak
ia	-	-	-	-	-	-	-	-
ua	-	-	-	-	-	-	-	uak
a:	a:i	a:u	a:m	a:n	a:ŋ	a:p	a:t	a:k
ia:	-	ia:u	ia:m	ia:n	ia:ŋ	ia:p	ia:t	ia:k
ua:	-	-	-	-	ua:ŋ	-	ua:t	-
uaa	uaai	-	uam	uan	uaŋ	uap	uat	uak
uaa:	ua:i	-	ua:m	ua:n	ua:ŋ	ua:p	ua:t	ua:k
ɔ	-	-	-	-	-	-	-	ɔk
ɔ:	ɔ:i	-	ɔ:m	ɔ:n	ɔ:ŋ	ɔ:p	ɔ:t	ɔ:k
o	-	-	om	on	oŋ	op	ot	ok
o:	o:i	-	o:m	o:n	o:ŋ	o:p	o:t	o:k
u	ui	-	um	un	uŋ	up	ut	uk
u:	-	-	u:m	u:n	u:ŋ	u:p	u:t	u:k
uu	-	-	uum	uun	uuŋ	uup	uut	uuk
u:	-	-	u:m	u:n	-	u:p	u:t	-
ə	-	-	-	ən	əŋ	-	-	ək
ə:	ə:i	-	ə:m	ə:n	ə:ŋ	ə:p	ə:t	ə:k

从表2上看, 泰国叻丕府泰沅话的单元音有18个, 带韵头i、u、u的有67个, 带元音韵尾i、u的有15个, 带鼻音韵尾m、n、ŋ的有58个, 带入声韵尾p、t、k的有58个。

(3) 声调

根据李方桂的台语支语言调类系统分析, 泰国叻丕府泰沅话的调类系统可以分为如下表:

表3 泰国叻丕府泰沅话调类系统

调类 辅音	A (舒声调)	B (舒声调)	C (舒声调)	DS (促声调+ 短元音)	DL (促声调+ 长元音)
	A1	B1	C1	D1S	D1L
清擦音	14	33	35	22	33
不送气清塞音	/pi: ¹⁴ / 年	/pa: ³³ / 林	/pa: ³⁵ / 姑母	/kop ²² / 青蛙	/pa:k ³³ / 嘴
喉清塞音	22				
	/bin ²² / 飞				
	A2	B2	C2	D2S	D2L
原来浊音	22	31	51	35	31
	/lom ²² / 风	/naŋ ³¹ / 坐	/ma: ⁵¹ / 马	/lot ³⁵ / 车	/mi:t ³¹ / 刀

从表3可以看出, A1调类可分为升调14和低平调22。一般的低平调是跟清音喉塞音声母。另外, 如果没分舒声和入声, 就有同样的声调。A2的舒声调跟D1S的入声调一样都是22, B1的舒声调跟D1L的入声调一样都是33, B2的舒声调跟D2L的入声调一样都是31, C1的舒声调跟D2S的入声调一样都是35, C2的调类是全降调51。这样可以表明泰国叻丕府泰沅话共有6个声调。

A1中按声母的不同, 调值读为两组。声母有三类: ①清擦音声母如/f/、/s/、/h/, ②不送气清塞音声母如/k/、/t/、/tɕ/、/p/, ③清喉塞音声母如/ʔ/、/ʔ/的字, ①②读14, ③读22。

2. 中国武鸣壮语的语音系统

本文以韦庆稳、覃国生(Wei, Q.W., Tan, G.S.H. 1980)的《壮语简志》对广西武鸣的壮语研究为参照, 总结了一些壮语的语音系统如下:

(1) 声母

中国武鸣壮语的辅音共有23个, 可以分为18个单辅音、3个腭化辅音和2个唇化辅音。根据发音的方法和部位可以分为如下表:

表4 中国武鸣壮语声母表

发音部位		双唇	唇齿	舌尖	舌面	舌根	喉
声母							
发音方法							
塞音	清	b [p]		d [t]		g [k]	[ʔ] (无标志)
	浊	mb [b]		nd [d]			
擦音	清		f [f]	s [θ]	c [ɕ]		h [h]
	浊	v [v]		y [j]	r [ɻ]		
边音				l [l]			
鼻音		m [m]		n [n]	ny [ɲ]	ng [ŋ]	
腭化	塞音	by [pj]				gy [kj]	
	鼻音	my [mj]					
唇化	塞音					gv [kv]	
	鼻音					ngv [ŋv]	

从表 4 可看出, 中国武鸣壮语没有塞擦音, 复合辅音很少, 主要只有腭化和唇化。塞音和擦音分为清音和浊音。另外, p、t、k、pj、mj、kj 等, 在南部方言还分为送气和不送气。清塞音腭化和唇化还分为塞音和鼻音。由于壮语分布在不同的地方, 有的地方把 pj、mj、kj 读成 pl、ml、kl; 有的地方读成 p、m、k。声母 r [ɣ] 在各地方都有不同的读法, 统称“r 声类”。北部方言一般有这个声类, 南部方言有些地方有这个声类, 有些地方没有。

另外, 这上面的辅音除了充当音节的声母以外, 还有 6 个辅音可以出现在音节的最后面, 即韵母的韵尾, 即:

/tap ⁸ /	蹬	(shove away with foot)
/mot ⁸ /	蚂蚁	(ant)
/pak ⁷ /	插	(put in)
/tam ¹ /	舂	(pound)
/ko:n ⁵ /	先	(first)
/pɔ:ŋ ² /	膨胀	(swell)

(2) 韵母

中国武鸣壮语元音有三种: (1) 单元音韵母, 分为 a、e、i、o、u、ɯ, 但有些地方还有 ə。(2) 复合元音, 元音韵尾是高元音 i、u、ɯ。带元音韵尾 i、u 的 ai、ei、au、ou 是短元音, 其余都是长元音。带元音韵尾的 ɯ 都是短元音。

(3) 带鼻音韵尾 m、n、ŋ 和带入声韵尾 p、t、k 构成的韵母。壮语的韵母共有 78 个, 如下列表:

表 5 中国武鸣壮语的韵母表

(韵头+) 韵腹	元音尾			鼻音尾			塞音尾		
	+ i	+ u	+ ɯ	+ m	+ n	+ ŋ	+ p	+ t	+ k
a:	a:i	a:u	-	a:m	a:n	a:ŋ	a:p	a:t	a:k
-	ai	au	au	am	an	aŋ	ap	at	ak
e:	-	e:u	-	e:m	e:n	e:ŋ	e:p	e:t	e:k
-	ei	-	-	-	-	-	-	-	-
i:	-	i:u	-	i:m	i:n	i:ŋ	i:p	i:t	i:k
-	-	-	-	im	in	iŋ	ip	it	ik
o:	o:i	-	-	o:m	o:n	o:ŋ	o:p	o:t	o:k
-	-	ou	-	om	on	oŋ	op	ot	ok
u:	u:i	-	-	u:m	u:n	u:ŋ	u:p	u:t	u:k
-	-	-	-	um	un	uŋ	up	ut	uk
ɯ:	ɯ:i	-	-	-	ɯ:n	-	-	ɯ:t	-
-	-	-	-	-	ɯn	ɯŋ	-	ɯt	ɯk

从表 5 上看, 中国武鸣壮语单元音共有 6 个, 都是长元音。带元音韵尾 i、u、ɯ 的有 12 个, 带鼻音韵尾 m、n、ŋ 的有 30 个, 带入声韵尾 p、t、k 的有 30 个。不过, 壮文中 30 个入声韵遇到阳入调时把韵尾 p、t、k 改写成 b、d、g, 所以使壮文共有 108 个韵母。

(3) 声调

根据中国语言学家，中国武鸣壮语的调类系统可以分为如下表：

表 6 中国武鸣壮语调类系统

调类	A (舒声调)	C (舒声调)	B (舒声调)	DS (促声调+ 短元音)	DL (促声调+ 长元音)
李方桂的符号	A1	C1	B1	D1S	D1L
中国壮语学符号	1	3	5	7	9
调值	24	55	35	55	35
例词	na: ¹ 厚	na: ³ 脸	na: ⁵ 箭	tap ⁷ 肝	ta:p ⁹ 塔
汉语调类	阴平	阴上	阴去	阴入	阴入
李方桂的符号	A2	C2	B2	D2S	D2L
中国壮语学符号	2	4	6	8	10
调值	31	42	33	33	33
例词	na: ² 田	na: ⁴ 姨母	no: ⁶ 肉	tap ⁸ 蹬	ta:p ¹⁰ 座 (房子)
汉语调类	阳平	阳上	阳去	阳入	阳入

上表，中国武鸣壮语分为舒声调和入声调。入声调分长短元音，因此壮语共有 10 个，分为 6 个舒声调和 4 个入声调。但是如果没分舒声和入声，可以看出有重合的声调，那就是舒声的第三声和入声的第七声是同样的调值 55。其次，舒声的第五声和入声的第九声是同样的调值 35。最后入声的第八声和第十声是同样的，同时还跟舒声的第六声有同样的调值是 33。

4.2 泰国叻丕府泰沅话与中国武鸣壮语语音系统对比

1. 声母对比

泰国叻丕府泰沅话有 20 个单辅音和 1 个圆唇化辅音，中国武鸣壮语有 18 个单辅音、3 个腭化辅音和 2 个唇化辅音，列表对照如表 7 所示。

表 7 泰国叻丕府泰沅话与中国武鸣壮语辅音音位分类对照表

发音方法	塞音		塞擦音		擦音		鼻音	边音	半元音	腭化		唇化	
	清		浊		清	浊				塞音	鼻音	塞音	鼻音
	不送气	送气	不送气	送气									
双唇	泰沅	p、 ɓ	p ^h				m		w				
	壮语	p	ɓ			v	m			pj	mj		
唇齿	泰沅				f								
	壮语				f								
舌尖	泰沅	t、 ɖ	t ^h			s		n	l				
	壮语	t	ɖ			s [θ]	j	n	l				

วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

ปีที่ 16 ฉบับที่ 2 มกราคม-มิถุนายน 2564 ISSN: 1513-4563

舌面	泰沅				ts				ɲ		j			
	壮语							ɛ	ɣ	ɲ				
舌根	泰沅	k	k ^h						ŋ				kw	
	壮语		k						ŋ			kj	kv	ŋv
喉壁	泰沅	ʔ						h						
	壮语		ʔ					h						

泰国叻丕府泰沅话与中国武鸣壮语辅音相同点、相似点

(1) 根据语言的辅音发音的分析, 泰国叻丕府泰沅话和中国武鸣壮语的辅音发音方法都分为塞音、擦音、鼻音、边音等, 发音部位都有双唇、唇齿、舌尖、舌面、舌根、喉壁。

(2) 泰国叻丕府泰沅话和中国武鸣壮语发音相当的辅音有 11 个, 它们是 p、t、k、ʔ、f、h、m、n、ɲ、l。其中塞音都有 p、t、k、ʔ; 擦音都有 f、h; 鼻音都有 m、n、ɲ、ŋ; 边音都有 l。

(3) 泰国叻丕府泰沅话和中国武鸣壮语的鼻音 m、n、ŋ 和清塞音 p、t、k, 都可以做声母也可以做韵尾。

泰国叻丕府泰沅话与中国武鸣壮语辅音相异点

(1) 从数量和类型上来看, 中国武鸣壮语的辅音比泰国叻丕府泰沅话多两个。中国武鸣壮语有 18 个单辅音、3 个腭化辅音和 2 个唇化辅音。清塞音腭化和唇化还分为塞音和鼻音。泰国叻丕府泰沅话有 20 个单辅音和一个唇化辅音, 没有腭化辅音。

(2) 从发音方法来看, 泰国叻丕府泰沅话的塞音和擦音只有清音, 没有浊音, 而中国武鸣壮语都分清音和浊音。泰国叻丕府泰沅话有塞擦音, 而中国武鸣壮语则没有。

(3) 从发音方法的不送气和送气的对立音来看, 泰国叻丕府泰沅话有 3 对不送气音和送气音的对立 p-p^h、t-t^h、k-k^h, 而中国武鸣壮语则没有。

2. 韵母对比

泰国叻丕府泰沅话共有 18 个单元音, 带韵头 i、u、ɯ 的有 67 个, 带元音韵尾 i、u 的有 15 个, 带鼻音韵尾 m、n、ŋ 的有 58 个, 带入声韵尾 p、t、k 的有 58 个。中国武鸣壮语有 6 个单元音, 带元音韵尾 i、u、ɯ 的有 12 个, 带鼻音韵尾 m、n、ŋ 的有 30 个, 带入声韵尾 p、t、k 的有 30 个。以上面的内容, 笔者对两种语言在元音上对比, 做简单的总结, 如下:

表 8 泰国叻丕府泰沅话和中国武鸣壮语的韵母对比

	(韵头+) 韵腹
泰国叻丕府泰沅话	i、i:、e、e:、ue:、ɛ、ɛ:、ue:、a、ia、ua、a:、ia:、ua:、 ɯa、ɯa:、ɔ、ɔ:、o、o:、u、u:、ɯ、ɯ:、ə、ə:
中国武鸣壮语	a:、e:、i:、o:、u:、ɯ:
	元音尾
泰国叻丕府泰沅话	ai、a:i、uai、ua:i、ɔ:i、o:i、ui、ə:i、iu、eu、e:u、ɛ:u、 au、a:u、ia:u
中国武鸣壮语	ai、a:i、ei、o:i、u:i、ɯ:i、au、a:u、e:u、i:u、ou、au
	鼻音尾

泰国叻丕府泰沅话	im、i:m、em、e:m、ε:m、am、a:m、ia:m、uam、ua:m、 ɔ:m、om、o:m、um、u:m、uum、u:m、ə:m in、i:n、en、e:n、ue:n、ε:n、an、a:n、ia:n、uan、ua:n、 ɔ:n、on、o:n、un、u:n、u:n、u:n、u:n、ən、ə:n iŋ、eŋ、e:ŋ、eŋ、ε:ŋ、ue:ŋ、aŋ、a:ŋ、ia:ŋ、ua:ŋ、uaŋ、 ua:ŋ、ɔ:ŋ、oŋ、o:ŋ、uŋ、u:ŋ、uŋ
中国武鸣壮语	a:m、am、e:m、i:m、im、o:m、om、u:m、um a:n、an、e:n、i:n、in、o:n、on、u:n、un、u:n、un a:ŋ、aŋ、e:ŋ、i:ŋ、iŋ、o:ŋ、oŋ、u:ŋ、uŋ、uŋ
塞音尾	
泰国叻丕府泰沅话	ip、i:p、ep、e:p、ε:p、ap、a:p、ia:p、uap、ua:p、ɔ:p、 op、o:p、up、u:p、up、u:p、ə:p it、i:t、et、e:t、ε:t、at、a:t、ia:t、uat、uat、ua:t、ɔ:t、 ot、o:t、ut、u:t、ut、u:t、ə:t ik、i:k、ek、e:k、ε:k、ak、uak、a:k、ia:k、uak、 ua:k、ɔ:k、o:k、ok、o:k、uk、u:k、uk、ək、ə:k
中国武鸣壮语	a:p、ap、e:p、i:p、ip、o:p、op、u:p、up a:t、at、e:t、i:t、it、o:t、ot、u:t、ut、u:t、ut a:k、ak、e:k、i:k、ik、o:k、ok、u:k、uk、uk

泰国叻丕府泰沅话与中国武鸣壮语元音相同点、相似点

(1) 中国武鸣壮语的 6 个单元音 a、e、i、o、u、u，泰国叻丕府泰沅话中都有。

(2) 都分单元音和双元音。

(3) 都有带元音韵尾 i、u，带鼻音韵尾 m、n、ŋ 和带入声韵尾 p、t、k。

(4) 有的双元音都分长短元音。

泰国叻丕府泰沅话与中国武鸣壮语元音相异点

(1) 从数量上来看，泰国叻丕府泰沅话的元音明显比中国武鸣壮语多。泰国叻丕府泰沅话有 18 个单元音，而中国武鸣壮语只有 6 个单元音。另外，泰国叻丕府泰沅话的单元音还分为长短元音，而中国武鸣壮语单元音都是长元音。

(2) 泰国叻丕府泰沅话有 a 韵尾的 ia、ua、ua，而中国武鸣壮语则没有。

(3) 泰国叻丕府泰沅话和壮语都有带元音韵尾 i、u 的元音，但中国武鸣壮语还有韵尾 u 的 au 元音，泰国叻丕府泰沅话没有这个元音。

(4) 泰国叻丕府泰沅话带鼻音韵尾 m、n、ŋ 的有 58 个，中国武鸣壮语有 30 个。相同元音的 iŋ，中国武鸣壮语分长短，而泰国叻丕府泰沅话只有短元音。

(5) 泰国叻丕府泰沅话带韵头 u 的元音有 u:m、u:m、u:p、u:p 的元音，而中国武鸣壮语没有。

总之，由于泰国叻丕府泰沅话的单元音比中国武鸣壮语多，还分长短，所以泰国叻丕府泰沅话的双元音比中国武鸣壮语多得多。但中国武鸣壮语 30 个的 m、n、ŋ 韵尾和 30 个的 p、t、k 韵尾中都与泰国叻丕府泰沅话很相同。

3. 声调对比

泰国叻丕府泰沅话和中国武鸣壮语都按舒声韵和入声韵分调类。根据声调的调型和调值, 泰国叻丕府泰沅话和中国武鸣壮语可以分为升调类, 平调类和降调类, 对比如下:

表 9 泰国叻丕府泰沅话和中国武鸣壮语的声调对比

	A1	B1	C1	D1S	D1L
泰国叻丕府泰沅话	14	33	35	22	33
中国武鸣壮语	24	35	55	55	35
	A2	B2	C2	D2S	D2L
泰国叻丕府泰沅话	22	31	51	35	31
中国武鸣壮语	31	42	33	33	33

从表 9 上看, 可看出泰国叻丕府泰沅话的 A1 与中国武鸣壮语的第一声很相似, 都是升调。泰国叻丕府泰沅话是低升调调值是 14, 而中国武鸣壮语是中升调值是 24, 虽然都是升调, 但它们发音的起点有点儿不同, 中国武鸣壮语比泰国叻丕府泰沅话高一些。泰国叻丕府泰沅话 B2 里的调类和中国武鸣壮语第四声有点相近, 都是降调。但泰国叻丕府泰沅话是低降调调值 31, 中国武鸣壮语是中降调调值 42, 它们的差别在于中国武鸣壮语发音起点比泰国叻丕府泰沅话高些。中国武鸣壮语第七调和泰国叻丕府泰沅话 D1S 的调类, 都是平调。不同的是中国武鸣壮语是高平调调值 55, 而泰国叻丕府泰沅话是半低平调值 22, 中国武鸣壮语发音起点比泰国叻丕府泰沅话高得多。

5. 总结与讨论

5.1 研究结论

通过泰国叻丕府泰沅话和中国武鸣壮语的语音系统对比分析, 发现其声母、韵母和声调都有相同点和不同点。声母方面, 泰国叻丕府泰沅话和中国武鸣壮语都有塞音、擦音、鼻音和边音, 不同的是中国武鸣壮语没有塞擦音。中国武鸣壮语有腭化, 泰国叻丕府泰沅话则没有。韵母方面, 泰国叻丕府泰沅话的元音比中国武鸣壮语多, 主要是因为中国武鸣壮语的单元音只有六个, 而泰国叻丕府泰沅话的单元音不仅多且分长短。相同的是都有带元音韵尾 i、u, 带鼻音韵尾 m、n、ŋ 和带入声韵尾 p、t、k。声调方面, 泰国叻丕府泰沅话和中国武鸣壮语都按舒声韵和入声韵分调类, 可以分为升调类, 平调类和降调类, 不同的是中国武鸣壮语的发音起点比泰国叻丕府泰沅话高些。

总之, 泰北方言泰沅话和中国壮语都属于台语支的语言, 具有一定的相同点和不同点, 而了解两种语言的异同, 能够进一步了解泰北方言泰沅话与中国壮语的关系, 为台语支语言研究增加可比性, 将对今后两种语言起积极的促进作用。

5.2 不足与展望

本文只对比泰国叻丕地区的泰沅话和中国壮语, 没有与泰国其他地区的泰沅话进行对比。同时, 中国壮语只以广西武鸣的壮语为主, 没有与中国其他地区的壮语对比, 并没有对使用壮语的人进行语音实验。所以, 本研究虽然揭示了泰北方

言泰沅话和中国壮语语音系统的异同，但仍有不少不足之处，还不够全面，这也是今后需要进一步研究和完善的方面。

References

Chinese

- Chen, D. (2015). Zhuang Taiyu xingrongci bijiao yanjiu [A Comparative Study of Adjectives in Zhuang and Thai] (Master's thesis). Guangxi University for Nationalities, Guangxi.
- He, Sh. (2003). Cong Zhuangyu he Taiyu de qinshu chengwei kan Zhuang, Tai Liang zu de hunyin xingtai [Analyze Zhuang and Thai Marriage Formation from Kinship Terms]. Journal of Guangxi University for Nationalities, 25(1), 149-154.
- Huang, T.G. (2011). Debao Zhuangyu yu Qingmai Taiyu dao zuo cihui bijiao yanjiu [A Comparative Study of the Paddy Cultivation Vocabulary between Debao Zhuang and Chiangmai Thai] (Master's thesis). Guangxi University for Nationalities, Guangxi.
- Li, F.G. (2011). Bijiao Taiyu Shouce [A Handbook of Comparative Tai]. Beijing: Qinghua Daxue ChuBanShe.
- Li, K.W. (2016). Taiguo dongbeibu fangyan zhong HanTaiyu xiangguanci tanjiu [Research of Chinese-Thai Related Words in Dialects of Northeast Thailand]. Journal of Modern Communication, 430, 61.
- Liang, T. W. (1996). Zhongguo Zhuang Dongyu zhuzu yu Taiguo Taizu wenhua gongxing chu tan [On the cultural commonness between the Zhuang Dong languages in China and the Thai people in Thailand]. Journal of Minzu University of China, 4, 68.
- Wei, Q.W., Tan. G.SH. (1980). Zhuangyu jianzhi [Brief of Zhuang Language] Beijing: Minzu ChuBanShe.
- Wei, X. A. (2014). Zhuang Taiyu yuyin jiaoxue bijiao [The Comparison of Teaching Zhuang Phonetics and Thai Phonetics] (Master's thesis). Guangxi University for Nationalities.

Thai

- กรรณิการ์ วิมลเกษม. 2555. ภาษาไทยถิ่นเหนือ, นครปฐม: ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ.
- ประไพพรรณ กวีเกษม. 2554. “ระบบเสียงภาษาไทยถิ่นเหนือ ตำบลแม่ทราย อำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่”. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “แม่ใจ แพร่ วิจัย ครั้งที่ 2” 556-566.
- ปิยะวัตติ วังซ้าย. 2550. การศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาของกับระบบเสียงภาษาไทยเหนือ (กำแพง). วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- รุ่งนภา เกียรติถาวร. 2541. การศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาไทยวน 4 จังหวัดในภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เรืองเดช ปันเขื่อนขันธ์. 2524. การศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงไทผาแก่กับระบบเสียงภาษาไทย กำแพง, นครปฐม: สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท. มหาวิทยาลัยมหิดล.

- วนิดา สารพร. 2531. **วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาไทยยวน ตำบล
ดอนแร่ และตำบลคูบัว อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี**. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สารภี ศิลา. 2518. **เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภาษากรุงเทพกับภาษาคูบัว**. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาโบราณคดี, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สิริวรรณพิชา ธนจิราวัฒน์, สมทรง บุรุษพัฒน์. 2560. “ระบบเสียงภาษาไทยยวนในประเทศไทย”. **วารสาร
มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์** 34(1): 90-117.
- หวง เชิง เต๋อ, วรวรรณ ศรียาภัย. 2559. “การเปรียบเทียบคำศัพท์ที่ใช้ในอาชีพทำนาในภาษาไทยมาตรฐาน
กับภาษาจ้วง”. **วารสารรมยสาร** 14(1): 85-94.
- หยู่ ฮุยถาย . 2547. **การศึกษาเปรียบเทียบวิธีการบอกเวลาในภาษาไทยกรุงเทพฯและภาษาจ้วงล้านซี**.
วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกพล กันทอง. 2550. **การแปรของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นเชียงใหม่ตามกลุ่มอายุ**. วิทยานิพนธ์อักษร-
ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สรุปใจความสำคัญ

การศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาไทยถิ่นเหนือไทยวนกับภาษาจ้วง

ชนกพร ขาวคำ*

บทคัดย่อ

ภาษาถิ่นเหนือของไทยภาษาไทยวนและภาษาจ้วงของประเทศจีนเป็นภาษาตระกูลไทเหมือนกัน ระบบเสียงของทั้งสองภาษามีความเหมือนกันและแตกต่างกัน แม้ว่าจะมีผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการทำการวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยและภาษาจ้วง แต่ส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่การศึกษาคำศัพท์ในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาจ้วง ยังไม่มีการศึกษาเปรียบเทียบกับภาษาถิ่นของไทย บทความนี้ใช้ทฤษฎีและวิธีการภาษาศาสตร์เชิงเปรียบเทียบและภาษาศาสตร์เชิงประวัติเพื่อทำการศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาไทยวนในเขตพื้นที่ราชบุรีกับภาษาจ้วงในเขตอำเภออุ้มผางของประเทศจีน เพื่อหาความเหมือน ความคล้ายคลึงและความแตกต่างของทั้งสองภาษาในด้านพยัญชนะ สระและวรรณยุกต์ จากการวิจัยพบว่า ในด้านวรรณยุกต์ทั้งสองภาษามีการใช้คำเป็นและคำตายมาแบ่งประเภทของวรรณยุกต์เหมือนกัน ในด้านเสียงพยัญชนะภาษาจ้วงในเขตอำเภออุ้มผางมีเสียงพยัญชนะมากกว่าภาษาไทยวนในเขตพื้นที่จังหวัดราชบุรีสองเสียง และในด้านเสียงสระภาษาไทยวนในเขตพื้นที่จังหวัดราชบุรีมีมากกว่าภาษาจ้วงในเขตอำเภออุ้มผาง การเข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างสองภาษาจะช่วยให้เราเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาจ้วงของจีนได้ดีขึ้น ซึ่งจะมีคุณค่าต่อการศึกษากลุ่มภาษาตระกูลไท

คำสำคัญ ภาษาไทยวน ภาษาจ้วง ระบบเสียง

1. บทนำ

ภาษาตระกูลไท เป็นภาษาที่มีความสำคัญมากตระกูลหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อาณาบริเวณที่มีผู้พูดภาษาตระกูลไทส่วนใหญ่อยู่ในมณฑลทกวางสี ยูนนาน กุ้ยโจว รัฐฮั้วสั่ม ประเทศอินเดีย รัฐฉานประเทศพม่า ประเทศไทย ประเทศลาว ทางตอนเหนือของประเทศเวียดนาม รวมไปถึงรัฐกัณฑ์ตัน ไทรบุรีและปะลิส ประเทศมาเลเซีย ในบรรดาประเทศต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้นนี้ ประเทศไทยและประเทศลาวมีจำนวนผู้ใช้ภาษาตระกูลไทมากที่สุด

* นักศึกษาปริญญาเอก คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ อีเมล snow_princess3@hotmail.com

ภาษาไทยเป็นหนึ่งในภาษาตระกูลไท สามารถแบ่งออกเป็นสองประเภทใหญ่ๆ คือ ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วยภาษาถิ่นเหนือ ภาษาถิ่นอีสาน และภาษาถิ่นใต้ ภาษาไทยวนหรือภาษาไทยถิ่นเหนือ หรือ ภาษาล้านนา หรือ คำเมือง เป็นภาษาที่ใช้พูดกันในชีวิตประจำวันในเขตพื้นที่ 8 จังหวัดทางภาคเหนือของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน น่าน แพร่ พะเยา และแม่ฮ่องสอน นอกจากนี้ยังพบว่ามีผู้พูดภาษาไทยวนได้ในเขตพื้นที่อื่นๆ อีกด้วย เช่น จังหวัดอุดรธานี จังหวัดสระบุรี จังหวัดราชบุรีและจังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น

จากข้อมูลในหนังสือของเหว่ยซิงเหวินและถ่านกั๋วเซิง ได้สรุปไว้ว่าภาษาจ้วงเป็นภาษาตระกูลจีน-ทิเบต สาขาภาษาจ้วง-ตัง แขนงภาษาจ้วง-ไต (กลุ่มภาษาไท) โดยในประเทศจีนได้แก่ภาษาไต ภาษาบูอี ภาษาตัง ภาษาหลี่ และต่างประเทศได้แก่ภาษาไทย ภาษาลาว ภาษาฉานของประเทศพม่า เป็นต้น ล้วนแต่มีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดกัน ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา มีผู้เชี่ยวชาญและนักวิชาการหลายท่านได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบภาษาไทยกับภาษาจ้วง พบว่าส่วนใหญ่เป็นการเปรียบเทียบในด้านคำศัพท์ระหว่างภาษาไทยมาตรฐานกับภาษาจ้วง เพื่อหาความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันของทั้งสองภาษา และการศึกษาเปรียบเทียบในด้านวัฒนธรรมของชนชาติจ้วงกับคนไทย แต่ยังไม่มีการศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงของภาษาไทยถิ่นและภาษาจ้วงของจีนโดยเฉพาะ

นอกจากนี้ งานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยวนส่วนใหญ่เป็นการศึกษาระบบเสียงภาษาถิ่นไทยวนในภูมิภาคต่างๆของประเทศไทย และการศึกษาเปรียบเทียบส่วนใหญ่เป็นการเปรียบเทียบระหว่างภาษาไทยวนกับภาษาไทยมาตรฐานหรือภาษาอื่น ๆ ในภาษาตระกูลไท ยังไม่มีการศึกษาเปรียบเทียบกับภาษาจีน

ในฐานะที่ผู้เขียนเป็นคนไทยวน มีบ้านเกิดอยู่ในจังหวัดราชบุรี และผู้คนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านก็ใช้ภาษาไทยวนในชีวิตประจำวัน พบว่าการออกเสียงบางคำในภาษาไทยวนใกล้เคียงกับภาษาจ้วงของจีนมาก เพื่อให้เข้าใจระบบเสียงของทั้งสองภาษาในเชิงลึกมากขึ้น บทความนี้จะศึกษาเปรียบเทียบภาษาไทยวนในเขตพื้นที่ราชบุรีกับภาษาจ้วงในเขตอำเภอหิมงมณฑลกวางสีของประเทศไทย เพื่อหาความเหมือนและความแตกต่างของทั้งสองภาษา ซึ่งจะมีความสำคัญต่องานวิจัย และเป็นฐานข้อมูลทางภาษาสำหรับผู้สนใจศึกษาภาษาตระกูลไทต่อไป

2. วัตถุประสงค์

ศึกษาเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาไทยวนในเขตพื้นที่ราชบุรีกับภาษาจ้วงในเขตอำเภอหิมงมณฑลกวางสีของประเทศไทย เพื่อวิเคราะห์หาความเหมือนและความแตกต่างของทั้งสองภาษา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ศึกษาเอกสาร ตำราวิชาการ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง จากระบบฐานข้อมูลต่างๆทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งใช้ทฤษฎีและวิธีการภาษาศาสตร์เชิงเปรียบเทียบและภาษาศาสตร์เชิงประวัติ นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ระบบเสียงในภาษาไทยวนและภาษาจ้วง เพื่อเปรียบเทียบระบบเสียงที่คล้ายคลึงกัน เหมือนกัน และแตกต่างกันของทั้งสองภาษาในด้านเสียงพยัญชนะ เสียงสระและเสียงวรรณยุกต์

4. ผลการวิจัย

จากข้อมูลที่ได้รวบรวมมา บทความนี้ได้สรุปลักษณะของระบบเสียงระหว่างภาษาไทยวนในเขตพื้นที่ราชบุรีกับภาษาจ้วงในเขตอำเภออุ้มผางของประเทศจีน รวมถึงความเหมือนและความแตกต่างระหว่างสองภาษา ดังนี้

4.1 ระบบเสียงภาษาไทยวนราชบุรีกับภาษาจ้วงในเขตอำเภออุ้มผาง

1. ระบบเสียงภาษาไทยวนราชบุรี

ภาษาไทยวนในเขตพื้นที่ราชบุรีมีเสียงพยัญชนะทั้งหมด 21 เสียง แบ่งออกเป็นเสียงพยัญชนะเดี่ยว 20 เสียง เสียงพยัญชนะควบกล้ำ 1 เสียง และพยัญชนะท้าย 6 เสียง พยัญชนะเสียงกักมีการเปรียบเทียบของเสียงพ่นลมกับไม่พ่นลม ส่วนในเสียงพยัญชนะกึ่งเสียดแทรกมีเพียงเสียงไม่พ่นลมเท่านั้น เสียงสระมีทั้งหมด 155 เสียง ประกอบไปด้วยเสียงสระเดี่ยว 18 เสียง สระที่ขึ้นต้นด้วย i、u、u 67 เสียง สระที่ลงท้ายด้วย i、u 15 เสียง สระที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงนาสิก m、n、ŋ 58 เสียง และสระที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงกัก p、t、k 58 เสียง เสียงวรรณยุกต์ของภาษาไทยวนมีทั้งหมด 6 เสียง แบ่งเป็นเสียงต่ำ-ขึ้น(14) เสียงกลางต่ำ-ระดับ(22) เสียงกลาง-ระดับ(33) เสียงกลาง-ตก(31) เสียงกลาง-ขึ้น(35) และเสียงสูง-ตก(51)

2. ระบบเสียงภาษาจ้วงในเขตอำเภออุ้มผาง

ภาษาจ้วงในเขตอำเภออุ้มผาง มีเสียงพยัญชนะทั้งหมด 23 เสียง แบ่งออกเป็นเสียงพยัญชนะเดี่ยว 18 เสียง เสียงพยัญชนะควบกล้ำ 5 เสียง และพยัญชนะท้าย 6 เสียง เสียงสระมีทั้งสิ้น 78 เสียง ประกอบด้วยเสียงสระเดี่ยว 6 เสียง เมื่อเกิดตามลำพังจะออกเสียงเป็นเสียงยาว สระที่ลงท้ายด้วย i、u、u 12 เสียง สระที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงนาสิก m、n、ŋ 30 เสียง และสระที่ลงท้ายด้วยพยัญชนะเสียงกัก p、t、k 30 เสียง เสียงวรรณยุกต์ในภาษาจ้วง มีทั้งหมด 6 เสียง แบ่งเป็นเสียงกลางต่ำ-ขึ้น(24) เสียงกลาง-ตก(31) เสียงสูง-ระดับ(55) เสียงกลางสูง-ตก(42) เสียงกลาง-ขึ้น(35) และเสียงกลาง-ระดับ(33)

4.2 การเปรียบเทียบระบบเสียงภาษาไทยวนราชบุรีกับภาษาจ้วงในเขตอำเภออุ้มผาง

จากการศึกษาเปรียบเทียบพบว่า ระบบเสียงของภาษาไทยวนในเขตพื้นที่ราชบุรีและภาษาจ้วงในเขตอำเภออุ้มผางของประเทศจีน มีความคล้ายคลึงกัน เหมือนกันและแตกต่างกัน กล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

1. ด้านเสียงพยัญชนะ

1.1 ส่วนที่คล้ายคลึงกันหรือเหมือนกัน

1) จากการวิเคราะห์วิธีการออกเสียงพบว่าทั้งสองภาษามีการแบ่งเสียงพยัญชนะออกเป็นเสียงกัก เสียงเสียดแทรก เสียงนาสิก และเสียงข้างลิ้นเหมือนกัน หากวิเคราะห์จากตำแหน่งฐานกรณการออกเสียงพบว่ามีการแบ่งเสียงที่เกิดจากริมฝีปาก ริมฝีปากกับฟัน ปุ่มเหงือก ปุ่มเหงือก-เพดานแข็ง เพดานแข็ง เพดานอ่อน และเส้นเสียงเช่นเดียวกัน

2) มีหน่วยเสียงพยัญชนะที่เหมือนกัน 11 เสียง แบ่งเป็นพยัญชนะเสียงกัก 4 เสียง p、t、k、? 2 เสียงเสียดแทรก 2 เสียง f、h เสียงนาสิก 3 เสียง m、n、ŋ และเสียงข้างลิ้น 1 เสียง l

3) พยัญชนะเสียงนาสิก m、n、ŋ และพยัญชนะเสียงกัก p、t、k ของทั้งสองภาษาสามารถเป็นได้ทั้งพยัญชนะต้นและพยัญชนะท้าย

1.2 ส่วนที่แตกต่างกัน

- 1) ภาษาจ้วงอู๋หมิงมีเสียงพยัญชนะมากกว่าภาษาไทยวนราชบุรี 2 เสียง
- 2) จากลักษณะการออกเสียง จะพบว่าพยัญชนะเสียงกักและเสียงเสียดแทรกในภาษาไทยวนราชบุรีไม่มีเสียงก้อง แต่ในภาษาจ้วงอู๋หมิงมีการแบ่งเสียงก้องและไม่ก้อง และภาษาจ้วงอู๋หมิงไม่มีเสียงกึ่งเสียดแทรก
- 3) พยัญชนะเสียงกักในภาษาไทยวนราชบุรีมีการเปรียบเทียบของเสียงพ่นลมกับไม่พ่นลม 3 คู่เสียง คือ p-p^h、t-t^h และ k-k^h แต่ในภาษาจ้วงอู๋หมิงไม่มี

2.ด้านเสียงสระ

2.1 ส่วนที่คล้ายคลึงกันหรือเหมือนกัน

- 1) เสียงสระเดี่ยวทั้ง 6 เสียงในภาษาจ้วงอู๋หมิง a、e、i、o、u、u ในภาษาไทยวนราชบุรีก็มีเช่นกัน
- 2) มีทั้งเสียงสระเดี่ยวและสระคู่ และมีการแบ่งเสียงสระเสียงสั้นและเสียงยาว
- 3) มีเสียงสระที่ลงท้ายด้วย i、u、m、n、ŋ、p、t、k

2.2 ส่วนที่แตกต่างกัน

- 1) ภาษาไทยวนราชบุรีมีเสียงสระมากกว่าภาษาจ้วงอู๋หมิง
- 2) ภาษาไทยวนราชบุรีมีเสียงสระที่ลงท้ายด้วย a คือเสียง ia、ua、uua แต่ภาษาจ้วงอู๋หมิงไม่มี
- 3) ภาษาจ้วงอู๋หมิงมีเสียงสระที่ลงท้ายด้วย u คือเสียง au แต่ภาษาไทยวนราชบุรีไม่มี
- 4) เสียงสระ in ในภาษาจ้วงอู๋หมิงมีการแบ่งเสียงสั้นและเสียงยาว แต่ในภาษาไทยวนราชบุรีมีเพียงเสียงสั้น
- 5) ภาษาไทยวนราชบุรีมีเสียงสระที่ขึ้นต้นด้วย u คือเสียง um、u:m、u:p、u:p แต่ภาษาจ้วงอู๋หมิงไม่มี

3.ด้านเสียงวรรณยุกต์

ภาษาไทยวนราชบุรีและภาษาจ้วงในเขตอำเภออู๋หมิงมีจำนวนเสียงวรรณยุกต์เท่ากันคือ 6 หน่วยเสียง แต่เมื่อพิจารณาระดับเสียงของแต่ละหน่วยเสียงมีความคล้ายคลึงและแตกต่างกันดังนี้

เสียงวรรณยุกต์ที่ 1 ในภาษาไทยวนราชบุรีระดับเสียงคือ [14] ภาษาจ้วงอู๋หมิงคือ [24] เป็นระดับเสียงต่ำ-ขึ้นเหมือนกัน แต่จุดเริ่มต้นของเสียงในภาษาจ้วงอู๋หมิงจะสูงกว่า

เสียงวรรณยุกต์ที่ 2 ในภาษาไทยวนราชบุรีเป็นเสียงต่ำ-ระดับ [22] แต่ภาษาจ้วงอู๋หมิงเป็นเสียงกลาง-ตก [31]

เสียงวรรณยุกต์ที่ 3 ในภาษาไทยวนราชบุรีเป็นเสียงกลาง-ระดับ [33] แต่ภาษาจ้วงอู๋หมิงเป็นเสียงกลาง-ขึ้น [35]

เสียงวรรณยุกต์ที่ 4 ในภาษาไทยวนราชบุรีเป็นเสียงกลาง-ตก [31] ภาษาจ้วงอู๋หมิงเป็นเสียงกลางสูง-ตก [42] เป็นระดับเสียงตกเหมือนกัน แต่จุดเริ่มต้นของเสียงในภาษาจ้วงอู๋หมิงจะสูงกว่า

เสียงวรรณยุกต์ที่ 5 ในภาษาไทยวนราชบุรีเป็นเสียงกลาง-ขึ้น [35] แต่ในภาษาจ้วงอุ๋หมิงเป็นเสียงสูง-ระดับ [55]

เสียงวรรณยุกต์ที่ 6 ในภาษาไทยวนราชบุรีเป็นเสียงสูง-ตก [51] แต่ในภาษาจ้วงอุ๋หมิงเป็นเสียงกลาง-ระดับ [33]

5. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบภาษาไทยวนในเขตพื้นที่จังหวัดราชบุรีและภาษาจ้วงในเขตอำเภออุ๋หมิง พบว่า ในด้านเสียงพยัญชนะ เสียงสระและวรรณยุกต์ มีทั้งส่วนที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ในด้านเสียงพยัญชนะ ภาษาไทยวนราชบุรีและภาษาจ้วงอุ๋หมิงมีเสียงกัก เสียงเสียดแทรก เสียงนาสิก และเสียงข้างลิ้นเหมือนกัน ที่ต่างกันคือภาษาจ้วงอุ๋หมิงไม่มีเสียงกึ่งเสียดแทรก นอกจากนี้ภาษาจ้วงอุ๋หมิงยังมีเสียงพยัญชนะเปลี่ยนเป็นเพดาน แต่ภาษาไทยวนราชบุรีไม่มี ในด้านเสียงสระ ภาษาไทยวนราชบุรีมีมากกว่าภาษาจ้วงอุ๋หมิงสาเหตุหลักมาจากเสียงสระเดี่ยวในภาษาจ้วงอุ๋หมิงมีเพียงแค่ 6 เสียง แต่สระเดี่ยวภาษาไทยวนราชบุรีมีมากกว่าและยังแบ่งเป็นสระเสียงสั้นเสียงยาว ทั้งสองภาษามีสระที่ลงท้ายด้วย i、u、m、n、ŋ、p、t、k เหมือนกัน ในด้านวรรณยุกต์ ทั้งสองภาษามีการใช้คำเป็นและคำตายมาแบ่งประเภทของวรรณยุกต์เหมือนกัน โดยแบ่งเป็น เสียงขึ้น เสียงระดับและเสียงตก ที่ต่างกันคือ จุดเริ่มต้นของเสียงในภาษาจ้วงอุ๋หมิงจะสูงกว่าภาษาไทยวนราชบุรี

อย่างไรก็ตาม ภาษาไทยวนและภาษาจ้วงจัดอยู่ในภาษาตระกูลไทเหมือนกัน ระบบเสียงของทั้งสองภาษาจึงมีความเหมือนกันและแตกต่างกัน การเข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างสองภาษาจะช่วยให้เราเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาจ้วงของจีนได้ดีขึ้น และจะเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจศึกษาภาษาตระกูลไทต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

บทความนี้เป็นการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างภาษาไทยวนในเขตพื้นที่จังหวัดราชบุรีและภาษาจ้วงของจีนเท่านั้น ไม่ได้ทำการเปรียบเทียบกับภาษาไทยวนในเขตพื้นที่อื่น อีกทั้งภาษาจ้วงที่นำมาเปรียบเทียบก็เป็นภาษาจ้วงในเขตอำเภออุ๋หมิงมณฑลกว่างสี ไม่ได้เปรียบเทียบกับภาษาจ้วงในพื้นที่อื่นของประเทศจีนเช่นกัน และยังไม่มีการทดสอบการออกเสียงกับผู้ที่ใช้ภาษาจ้วงอีกด้วย ดังนั้น แม้ว่าจะงานวิจัยนี้จะแสดงให้เห็นถึงความเหมือนและความแตกต่างระหว่างระบบเสียงของภาษาไทยถิ่นเหนือและภาษาจ้วง แต่ก็ยังมีข้อบกพร่องหลายประการและยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด ซึ่งจะเป็นประเด็นที่ต้องมีการศึกษาและปรับปรุงเพิ่มเติมต่อไปในอนาคต